

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

เรื่อง พระพุทธศาสนา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชุดกิจกรรม

ชุดที่ ๑ เรื่อง หลักกรรม

นางสาวคำไพ บัณฑิต

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนเทศบาลแสนสุข

สังกัดเทศบาลตำบลแสนสุข

คำแนะนำชุดกิจกรรม ชุดที่ ๑ เรื่อง หลักกรรม

๑. ประธานอ่านขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มให้สมาชิกทุกคนทราบและทำความเข้าใจ
๒. ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน ดังนี้
 - ๒.๑ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาชุดกิจกรรม ชุดที่ ๑ เรื่อง หลักกรรม อ่าน ทำความเข้าใจ สนทนา อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน และช่วยกันทำใบงานชุดกิจกรรม ชุดที่ ๑ เรื่อง หลักกรรม (งานกลุ่ม)
 - ๒.๒ ตัวแทนนักเรียนกลุ่มละ ๑ คน ออกมานำเสนอผลงาน (ใบงาน) หน้าชั้นเรียนเสร็จแล้วนำไปงานส่งครู
 - ๒.๓ นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ชุดที่ ๑ เรื่อง หลักกรรมเสร็จแล้วนำกระดาษคำตอบส่งให้ครูตรวจและบันทึกคะแนน

หมายเหตุ ครูแจกแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ชุดที่ ๑ เรื่อง หลักกรรม และกระดาษคำตอบให้นักเรียนคนละ ๑ ชุด (รายบุคคล)

สาระการเรียนรู้

- หลักกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของ “กรรม” และ “กฎแห่งกรรม” ได้
๒. อธิบายคำว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ได้
๓. ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักกรรมที่ถูกต้องได้
๔. ชี้แนะบุคคลอื่นให้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักกรรมที่ถูกต้องได้
๕. เห็นคุณค่าของการประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

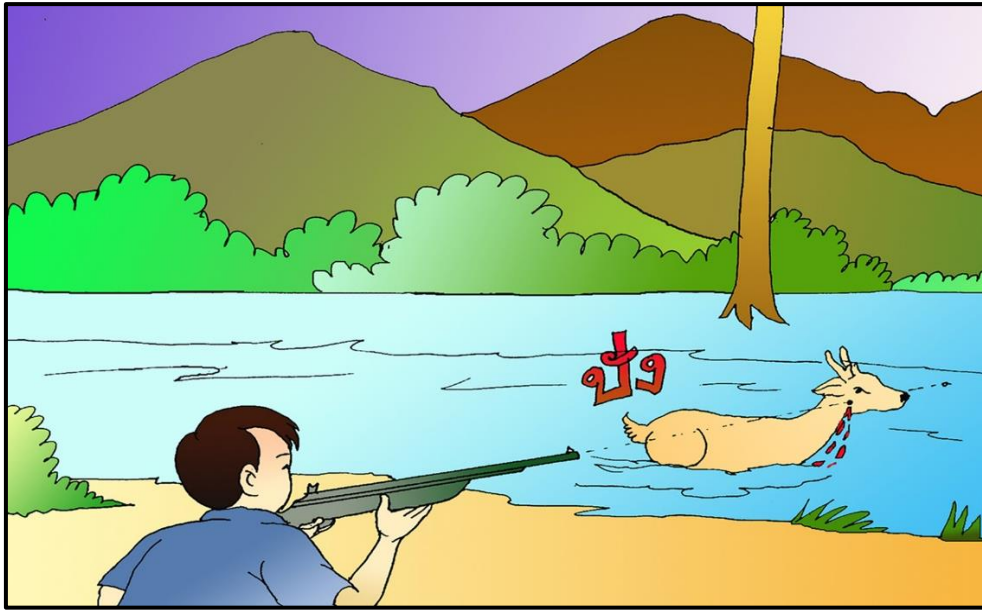
ใบความรู้ เรื่อง หลักกรรม

นิทานเรื่อง กฎแห่งกรรม

กัมปนาทเป็นเด็กหนุ่มที่มีนิสัยซุกซน ชอบเที่ยวล่าสัตว์มาตั้งแต่เด็ก ต่อมาเมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็เข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษา เขาก็ยังไม่เลิกนิสัยเดิม ชอบสะสมอาวุธปืน และเมื่อมีเวลาว่างมักหาโอกาส ไปฝึกซ้อมยิงปืนเป็นประจำ จากพื้นฐานเดิมที่ชอบล่าสัตว์เป็นชีวิตจิตใจ เห็นความเจ็บปวดทรมานปางตายของสัตว์ที่ถูกล่าถูกยิงได้รับบาดเจ็บ เป็นเรื่อง สนุกสนาน เป็นเกมสร้างความบันเทิงในชีวิตประจำวัน วันไหนไม่ได้ยิงนก ไม่ได้ ล่าไล่ยิงสัตว์อื่น ๆ วันนั้นจะดูเหมือนขาดภารกิจสำคัญที่ต้องทำอะไรสักอย่าง

วันหนึ่งในช่วงวันหยุด เขากับเพื่อน ๆ ได้ไปเที่ยวพักผ่อนในเขตที่มี แหล่งท่องเที่ยว และที่ขาดไม่ได้คือต้องมีธรรมชาติสมบูรณ์ มีสัตว์ป่านานาชนิด มีน้ำตก มีแหล่งน้ำ เขตอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี นั่นคือเป้าหมาย ของพวกเขา

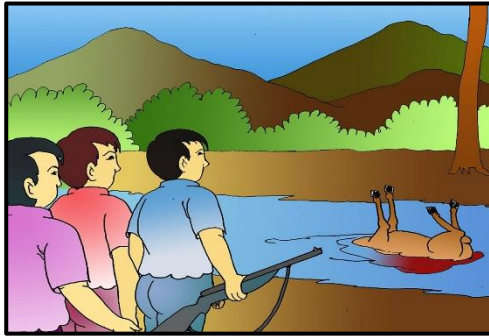

ธารน้ำใสสะอาดและเย็นเยือก ไหลจากแหล่งน้ำตกแห่งหนึ่งจาก ส่วนลึกของป่าและภูเขา ขณะที่กัมปนาทและเพื่อน ๆ อีกหลายคนกำลัง เพลิดเพลินอยู่กับธรรมชาติที่สวยงาม ท่ามกลางบรรยากาศที่มีแต่ความบริสุทธิ์ อากาศเย็นสบาย โดยมีเสื้อปู้นึ่งพักผ่อน มีอาหารและเครื่องดื่มนั่งกินและพูดคุย อย่างมีความสุข กัมปนาทได้ปลีกตัวออกไปบริเวณธารน้ำเพื่อทำธุระส่วนตัว บังเอิญสายตาเขาเหลือบไปเห็นแก๊งขนาดรุ่ม ๆ ตัวหนึ่ง ท่าทางปราดเปรี้ยว กำลังยืนกินน้ำอยู่หลังพุ่มไม้ไม่ไกลนัก ยืนเอียงข้างมาทางเขาแต่พอมองเห็น ได้ชัดเจน ด้วยสัญชาตญาณที่เคยล่าสัตว์มานาน เขาตัดสินใจยิงปืนใส่แก๊งทันที ซึ่งเขามั่นใจว่าต้องถูกแก๊งตัวนั้นอย่างแน่นอน

เป็นไปอย่างที่คิด ลั่นเสียงปืน 1 นัด แก๊งน้อยล้มลงดินพราด ๆ เพื่อน ๆ ได้ยินเสียงปืนก็พากันรีบวิ่งมาดู

“ยิงอะไรระนาท!” เพื่อนคนหนึ่งร้องถามท่าทางตื่นเต้น

“ยังแม่นยำเหมือนเดิมวะ” เสียงตอบของกัมปนาท พร้อมกับหัวเราะเบา ๆ ในลำคอบ่งบอกถึงความชื่นชมในฝีมือของตัวเองยิ่งนัก

พอทุกคนเข้ามาถึง ก็พบว่าแก๊ง
ถูกยิงเสียแล้ว เพื่อนคนหนึ่งอุทาน
ออกมาว่า “น่าสงสารจัง”
เพื่อนอีกคนร้องบอกด้านหลัง
เมื่อเห็นสภาพการถูกยิง

“ดูซิ! มันคงเจ็บปวดมาก ร้องไม่ออก วิ่งหนีก็ไม่ได้ แกยิงมันทำไมวะนาท!
มันไม่ใช่เรื่องสนุกนักนะโว้ยเพื่อน เรามาเที่ยวกันไม่ใช่ มาล่าสัตว์”

เพื่อนอีกคนเห็นด้วยและเตือนสติกัมปนาท แต่ทุกอย่างก็หายไปเสียแล้ว
ชั่วครู่แก๊งทนพิชขาดแผลไม่ไหวจึงสิ้นใจ ทำเอาเพื่อน ๆ ที่มาด้วยหมดสนุก
ไปตาม ๆ กัน แต่สำหรับกัมปนาทเขาเห็นเป็นเรื่องธรรมดา

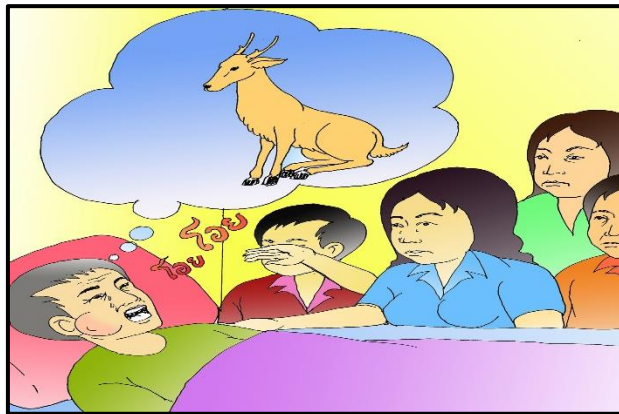
ผ่านไปเกือบ 40 ปี กัมปนาทมีตำแหน่งหน้าที่
การงานในระดับสูง ฐานะความเป็นอยู่ การเงิน
ครอบครัวมั่นคง แต่สุขภาพไม่ดี มีโรคภัยเกิดขึ้น
เขามีอาการปวดบริเวณแก้มขวา แรก ๆ เขาคิดว่า
คงไม่เป็นอะไรมากเดี๋ยวคงจะหาย เลยไม่ใส่ใจที่จะ
หาทางบำบัดรักษาอย่างจริงจัง

ต่อมาประมาณสองเดือน มีอาการปวดอักเสบมากขึ้นจนทนไม่ไหว จึง
ได้ไปพบหมอที่โรงพยาบาล หมอจ่ายยาแก้ปวดและแก้อักเสบมา พอหมดยา
อาการก็เพิ่มขึ้น อาการอักเสบก็ไม่บรรเทาดูเหมือนว่ายิ่งเพิ่มมากขึ้นจนแก้มข้าง
ขวาบวมตู่ย่นผิดปกติ ระยะหลังรับประทานอาหารไม่ได้ทั้งเหนือกและฟันก็
พลอยอักเสบไปด้วย จะกลืนอาหารลงคอได้แต่ละคำข้างลำบากรากเย็นจน
น้ำตาไหลพรากทุกครั้ง

อีกประมาณสามเดือนผ่านไปด้วยความทุกข์ทรมาน จึงได้ไปตรวจอย่าง
ละเอียดอีกครั้งที่สถาบันมะเร็ง ผลปรากฏว่าเป็นโรคมะเร็งขั้นรุนแรง

ภรรยา ลูก หลาน และญาติ ๆ เสียใจมาก แต่เขาถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา เมื่อเป็นก็หายได้ หรือถ้าไม่หายก็ตายเท่านั้นเอง แต่ส่วนลึกของจิตใจยังรับไม่ได้ สำหรับความเจ็บปวดอันทรมาณแทบร้างจะระเบิด เขาพยายามฝืนใจ ให้เข้มแข็งทนสู้กับโรคร้าย แต่อาการเจ็บปวดเพิ่มมากขึ้นเป็นระยะจนถึงขั้นรุนแรงแก้มแทบปรือออกจากกัน ปวดขึ้นสมอง ปวดเหงือก ปวดฟัน เมื่อมีอะไรไปโดนหรือกระเทือน หรือแม้แต่เคลื่อนไหวหน้าตาก็ไหลพรุทันที แม้ท้องจะหิวแต่ก็รับประทานอาหารไม่ได้ ทันทินี้ก็ถึงอาหารอาการปวดก็จะเพิ่มขึ้น เหมือนมีสิ่งเร้นลับเผ่าดู เผ่าทรมานเขาอยู่ ทำให้เขาต้องร้องครวญครางเบา ๆ น้ำตาก็ไหลรินเป็นระยะ บ่งบอกถึงความเจ็บปวดสุดที่จะทนทาน

ทันใดนั้นความรู้สึกแสบหนึ่งก็เกิดขึ้นในความทรงจำ เขาเห็นแก๊งน้อยตัวหนึ่งถูกยิงแก้มขวา ในท่าครึ่งนั่งครึ่งนอน เลือดไหลโครม ไกล่ริมธารน้ำกลางป่าลึก เขาลืมเหตุการณ์เมื่อเกือบ 40 ปีที่แล้วไปสิ้น นึกว่านี่มันเรื่องอะไรทำไมแก๊งถูกยิงจึงมานิรมิตให้เห็นอย่างนี้

แต่แล้วเขาถึงกับตาเหลือกสะดุ้งสุดตัว เมื่อนึกขึ้นได้ว่าเจ้าแก๊งน้อยในความทรงจำ คือแก๊งตัวที่เขายิงตายเมื่อเกือบ 40 ปีที่แล้วนั่นเอง เป็นเพราะเขาไม่ได้ใส่ใจ และไม่เคยคิดเลยว่าอาการกระทำเช่นนั้นเป็นการทารุณสัตว์อย่างโหดเหี้ยม จึงทำให้เขาลืมสนิท เขาถึงกับร้องไห้โฮออกมา น้ำตาถูกผู้ชายออกสามศอกไหลรินออกมาพร้อมกับสำนึกผิดที่เคยกระทำความผิดไว้ แต่ทุกอย่างก็สายเกินที่จะแก้ไข

เขาสำนึกได้ทันทีว่าที่แล้วมา ไม่เคยเชื่อบาปบุญ เภรกรรมจะมีผลจริง แต่วันนี้ได้รู้คุณค่าและซาบซึ้งในผลของเวรกรรมที่ทำมา ว่ามีความหมายต่อชีวิต คนมากน้อยเพียงใด ได้แต่สวดมนต์ไหว้พระ ทำบุญตักบาตร บริจาคทุกครั้ง ที่มีโอกาส แต่ละคร้งจะกรวดน้ำอุทิศผลบุญไปให้เจ้าแก้งน้อยตัวนั้นเพื่อให้ อโหสิกรรมต่อกัน อย่าได้ผูกเวรอาฆาตพยาบาทต่อกันอีกเลย โรคร้ายและความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นขอน้อมรับด้วยความยินดี ถือว่าทำมาเองต้องรับผลเอง จนกว่าจะสิ้นเวรกรรม

เรื่องราวสะท้อนเงากรรมนี้ เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์แห่งความคึกคะนอง ไม่เชื่อว่าบาปบุญมีผลจริง เห็นว่าศาสนาเป็นเรื่องมมายไร้สาระ คนดำรงชีวิต ในสังคมโดยไม่ต้องมีศาสนาก็อยู่ได้ ทุกอย่างอยู่ที่จิตใจ แต่เขาส้มไปว่า จิตใจ ของเขายังขาดหลักยึดเหนี่ยว จึงทำให้เขามีจิตใจอย่างเสรี ทำอะไรลงไปโดยไม่ ไตร่ตรอง ขาดวิจาร์ณญาณที่ถูกต้องผลตอบแทนที่ได้รับจึงเปรียบเสมือนเหตุการณ์ ต่าง ๆ ของผู้ชายผู้นี้

ใบงานชุดกิจกรรม
ชุดที่ 1 เรื่อง หลักกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้ (10 คะแนน)

๑. สิ่งใดเป็นสาเหตุของเรื่องนี้

.....
.....

๒. หากกัมปนาทไม่ยิ่งแก่น้อยตัวนั้น ผลจะเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

๓. การที่กัมปนาทยิ่งแก่น้อยจนสิ้นใจตาย ผลที่ได้รับคืออะไร

.....
.....
.....

๔. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

.....
.....
.....

หมายเหตุ คำตอบอยู่ในวิจารณ์ญาณของผู้ประเมิน

แนวคำตอบใบงานชุดกิจกรรม
ชุดที่ 1 เรื่อง หลักกรรม

๑. สิ่งใดเป็นสาเหตุของเรื่องนี้
..กัมปนาทถึงปิ่นใส่แก้งน้อยตัวหนึ่ง.....
๒. หากกัมปนาทไม่ถึงแก้งน้อยตัวนั้น ผลจะเป็นอย่างไร
..แก้งน้อยตัวนั้นจะไม่ตาย..และกัมปนาทคงไม่เจ็บป่วยทรมาณ.....
๓. การที่กัมปนาทถึงแก้งน้อยจนสิ้นใจตาย ผลที่ได้รับคืออะไร
..กัมปนาทป่วยเป็นมะเร็งขั้นรุนแรง...เจ็บปวดทรมาณ..แก้งชวาบวม.....
..ร้องครวญครางน้ำตาไหลริน...รับประทานอาหารไม่ได้..และในที่สุดก็เสียชีวิต
๔. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร
..การสะท้อนเงากรรมที่เคยทำไว้..ดังคำกล่าวที่ว่า..กรรมตามสนอง.....
..ดังคำที่พระพุทธองค์สอนว่า “ทำดีได้ดี..ทำชั่วได้ชั่ว”.....

หมายเหตุ คำตอบอยู่ในวิจารณ์ญาณของผู้ประเมิน

แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
ชุดที่ 1 เรื่อง หลักกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย × ลงในช่องตัวอักษร ก, ข, ค หรือ ง ที่เห็นว่าถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ (๕ คะแนน)

๑. คำว่า “บาปบุญติดตามตัวทุกแห่งหน” ตรงกับข้อใด
 - ก. บาปบุญคุณโทษ
 - ข. ตนเป็นพึ่งพึ่งแห่งตน
 - ค. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - ง. การเสียสละ เป็นสิ่งที่พึงกระทำ
๒. ข้อใดเป็นผลที่ผู้กระทำความดีจะได้รับทันที
 - ก. การมีจิตใจปลอดโปร่ง
 - ข. ได้รับเกียรติยศชื่อเสียง
 - ค. เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป
 - ง. ได้รับผลกำไรเป็นเงินจำนวนมาก
๓. การช่วยเหลือคนที่ยากไร้ จะได้รับผลตอบแทนอย่างไร
 - ก. ได้ทรัพย์สินเพิ่ม
 - ข. เกิดความสุขใจ
 - ค. มีสุขภาพแข็งแรง
 - ง. ได้รับคำยกย่องจากทุกคน
๔. พฤติกรรมใดถือว่าการกระทำความชั่ว
 - ก. ไต้งช่วยเพื่อนไล่ตีผึ้ง
 - ข. ตูยรับผิดชอบแทนเพื่อน
 - ค. ต้อยช่วยเพื่อนเก็บเศษกระดาษ
 - ง. ติวช่วยเพื่อนรังแกรุ่นน้อง
๕. ข้อความใด**ไม่มี**ความหมายตรงกับหลักกรรมในพระพุทธศาสนา
 - ก. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - ข. ทำอย่างไร ได้อย่างนั้น
 - ค. บาปกรรมของเราสามารถชำระได้
 - ง. หว่านพืชเช่นไร ย่อมได้ผลเช่นนั้น
๖. กรรมเก่า หมายถึงข้อใด
 - ก. การทำบาปในชาตินี้
 - ข. การกระทำไม่ดีแต่ชาติก่อน
 - ค. การกระทำที่ไม่ดีในทุกทุกชาติ
 - ง. การกระทำดีและการกระทำชั่วในชาติก่อน
๗. การพูดบิดเบือนความจริงได้รับผลตอบแทนอย่างไร
 - ก. ไม่มีคนนับถือ
 - ข. ไม่มีระเบียบวินัย
 - ค. ไม่มีความทุกข์
 - ง. ไม่มีเงินทอง
๘. ประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติตนตามหลักกฎแห่งกรรม คือข้อใด
 - ก. ได้ชื่อว่าเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี
 - ข. ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น
 - ค. ทำให้มีฐานะดี มีความรู้ดี
 - ง. ทำให้เป็นคนดี มีคนนับถือ

๙. การกระทำข้อใดที่ควรปฏิบัติตามหลักธรรมกฎแห่งกรรม
ก. ฆ่าสัตว์โดยเจตนา	ข. เลี้ยงดูบิดามารดา
ค. ทำงานส่งครูเป็นบางครั้ง	ง. เก็บสิ่งของได้ลืมประกาศหาเจ้าของ
๑๐. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับเรื่องกฎแห่งกรรม
ก. สวรรค์บันดาล	ข. บุญทำกรรมแต่ง
ค. กรรมตามสนอง	ง. บาปกรรมซ้ำเติม

เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
ชุดที่ ๑ เรื่อง หลักกรรม

๑. ค	๖. ง
๒. ก	๗. ก
๓. ข	๘. ง
๔. ง	๙. ข
๕. ง	๑๐. ค

